

Sajtóközlemény

Luxembourg, 2023. január 16.

Továbbra is nő a veszélyes hulladék mennyisége az Unióban

A csökkentésére irányuló uniós intézkedések ellenére az Unióban keletkező veszélyes hulladék mennyisége 2004 óta folyamatosan nő. Az Európai Számvevőszék által ma közzétett felülvizsgálat rávilágít a veszélyes hulladék kezelésének olyan jelenlegi és jövőbeli kihívásaira, mint az osztályozás javítása, a nyomonkövethetőség biztosítása, az újrahasznosítás növelése, valamint a továbbra is jövedelmező üzletnek számító illegális kereskedés elleni küzdelem.

„Egyre több veszélyes hulladék keletkezik, és az Uniónak foglalkoznia kell ezzel a kérdéssel – jelentette ki Eva Lindström, az áttekintésért felelős számvevőszéki tag. – A veszélyes hulladék kezelésének legelőnyösebb módja az újrafeldolgozás és az energetikai hasznosítás. Az ártalmatlanítás csak végső megoldásként kerülhet szóba. Az Unióban keletkező veszélyes hulladéknak mégis továbbra is több mint 50%-a lerakóba kerül. Áttekintésünkben bemutatjuk, hogy a veszélyes hulladék keletkezésének megakadályozása, illetve az ilyen hulladék kezelése továbbra is kihívást jelent, de lehetőségeket is kínál.”

A veszélyes hulladék kezelésének legjobb módja, ha eleve megelőzzük annak keletkezését. Ez 1991 óta uniós prioritás. Az uniós intézkedések középpontjában a gazdasági szereplők terméktervezési és -gyártási módjának befolyásolása, a szennyezők felelőssé tétele, valamint a fogyasztók jobb tájékoztatása áll. Mindezen kezdeményezések ellenére az Unióban keletkező veszélyes hulladék mennyisége nem csökken.

A veszélyes hulladékot az erre a célra kijelölt létesítményekben, szigorú szabályok és biztonsági követelmények betartásával kell kezelni. Az ebből eredő adminisztratív terhek és a gazdasági szereplőkre háruló magasabb költségek felvetik a veszélyes hulladékkal való kereskedés kockázatát, ami abban áll, hogy egyes gazdasági szereplők nem jelentik be a náluk keletkező hulladékot veszélyesként, hanem azt illegálisan lerakják vagy jogellenesen máshová szállítják. A számvevők hangsúlyozzák, hogy a veszélyes hulladék megfelelő osztályozása és nyomon követése révén jobban elkerülhető a nem megfelelő kezelés és megszűnhetnek az illegális kerülőutak, de megjegyzik azt is, hogy a veszélyes hulladékot a különböző tagállamok eltérően osztályozzák. A számvevők szerint az Európai Bizottság is jobban törekedhetne az alkalmazandó uniós jogszabályok harmonizálására. A nemzeti elektronikus veszélyeshulladék-nyilvántartásoknak a hulladékszállítás tervezett európai nyilvántartásával való összehangolása elősegítheti a veszélyes hulladék eredményesebb nyomon követését annak teljes életciklusa során.

Ideális esetben a veszélyes hulladékot újrafelhasználásra vagy újrafeldolgozásra kell előkészíteni. Sok veszélyes hulladék azonban nem alkalmas újrafelhasználásra, míg az újrafeldolgozást műszaki nehézségek és az újrahasznosított termék piaci lehetőségeinek hiánya korlátozza. Áttekintésünkben a számvevők rámutatnak, hogy

E sajtóközlemény célja, hogy összefoglalót nyújtson az Európai Számvevőszék által készített áttekintésről. Az áttekintés teljes szövege letölthető a Számvevőszék honlapján: eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

az újrafeldolgozási technológiák tökéletesítése és a kapacitás növelése lehetőségeket kínál: például a kritikus fontosságú nyersanyagok elektronikus berendezésekből és egyéb hulladékból történő visszanyerése az Unió stratégiai autonómiájának hasznára válna.

A veszélyes hulladékkal való illegális kereskedés és annak illegális lerakása továbbra is jövedelmező üzlet: becslések szerint az éves bevétel csak a kereskedést tekintve 1,5 milliárd és 1,8 milliárd euró közé tehető. Ritka a felderítés, a nyomozás és a vádemelés, a büntetések pedig alacsonyak.

A veszélyes hulladék jobb nyomon követését és a hamis nyilatkozatok elleni küzdelmet lehetővé tevő digitalizáció, valamint nagyobb visszatartó erejű szankciós mechanizmus révén korlátozni lehetne a veszélyes hulladékkal való illegális kereskedés lehetőségeit. Ugyanezt elősegítheti a Bizottság 2021. évi javaslata is, amely teljes egészében megtiltana a lerakási célú hulladékszállítást.

Háttér-információk

Az uniós jogszabályok meghatározása szerint a veszélyes hulladék egy vagy több veszélyes tulajdonsággal rendelkező, például robbanásveszélyes, irritáló vagy mérgező hulladék. A veszélyes hulladék káros lehet az emberi egészségre és a környezetre.

Az Unióban keletkező veszélyes hulladék 75%-át a feldolgozóipar (különösen a fémipar), a víz- és hulladékkezelés, az építőipar és a bányászat adja együttesen, de veszélyes hulladék keletkezhet háztartásokban is (pl. bizonyos gyógyszerek, használt akkumulátorok, tisztítószeresek, elektronikus készülékek).

A hulladékgazdálkodás területén az uniós országok felelősek az uniós jogi követelmények nemzeti szintű érvényesítéséért. A Bizottság számos kötelezettségszegési eljárást indított azon tagállamok ellen, amelyek nem ültették át az uniós követelményeket a nemzeti szabályokba, illetve nem tartották be azokat. A Bizottság áttekintéssel bír a hulladékgazdálkodás uniós finanszírozásának egésze felett (a 2014–2020-as programidőszakra 4,3 milliárd euró uniós forrást különítettek el erre a célra), de kifejezetten a veszélyes hulladékot illetően nem. A rendelkezésre álló adatok azt mutatják, hogy az utóbbi fajta finanszírozást főként a Horizont 2020 keretprogramon keresztül nyújtják, kutatási és kapacitásépítési célokra. A Horizont 2020 után legnagyobb mértékben a Kohéziós Alap és az Európai Regionális Fejlesztési Alap járul hozzá a veszélyeshulladék-kezelés finanszírozásához. Az uniós költségvetést kiegészítve a Helyreállítási és Rezilienciaépítési Eszköz és az Európai Beruházási Bank is biztosít finanszírozást a hulladékgazdálkodáshoz, beleértve a veszélyes hulladék kezelését is. A taxonómiai rendelet 2020-as elfogadása óta az Unió megszüntette a veszélyes hulladék égetésének és hulladéklerakókban történő ártalmatlanításának finanszírozását, mivel ezek a tevékenységek fenntarthatatlannak minősülnek. Ehelyett az Unió az újrahasznosítási tevékenységeket ösztönzi.

Ez a dokumentum nem ellenőrzési jelentés, hanem főként nyilvánosan elérhető információkon és kifejezetten erre a célra gyűjtött anyagokon alapuló áttekintés. Az Európai Számvevőszék ebben a témakörben korábban a [„szennyező fizet” elvről](#), az [elektromos és elektronikai hulladékról](#), valamint a [műanyag hulladékokról](#) tett közzé kiadványokat.

„A növekvő mennyiségű veszélyes hulladék kezelésére irányuló uniós fellépések” című számvevőszéki áttekintés a [Számvevőszék honlapján](#) olvasható.

A sajtó rendelkezésére áll:

a Számvevőszék sajtóirodája: press@eca.europa.eu

- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547
- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Damijan Fišer: damijan.fiser@eca.europa.eu – M: (+352) 621 552 224